بسم الله الرحمن الرحیم

این مجلد مشتمل است بر شرح کتاب الطهاره و کتاب الحیض و کتاب الجنایز از جلد شرح کتاب کافی شیخ ابو جعفر

محمد بن یعقوب کلینی طاب ثراه تصنیف مرحوم مغفرت‌پناه

ملا خلیل قزوینی

۱۳۸۵/۷/۳۰ سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی

اداره مخطوطات

نام کتاب: شرح اصول کافی

مؤلف متن: محمد بن یعقوب کلینی — محشی:

شارح: خلیل بن غازی قزوینی — مترجم:

تاریخ تحریر: ۱۰۷۰ ق — نوع خط: نسخ — تعداد سطر: ۲۵

نام کاتب:

موضوع: اخبار — زبان: فارسی — عدد اوراق: ۲۵۳

طول: ۲۰ — عرض: ۱۵ — شماره عمومی: ۳۱۷۵۰

وقفی / خریداری: مقام معظم رهبری — تاریخ وقف: بهمن ۸۳

ملاحظات: * الصافی فی شرح الکافی = شرح فروع کافی

۱۳۸۵ شماره کتابخانه

والله الموفق بالاتمام

[illegible] بن يعقو[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم وبه ثقتي

الحمد لله رب العالمين حمداً كثيراً والصلوة على سيد الاولين والاخرين محمد وآله الذين اذهب الله عنهم الرجس
وطهرهم تطهيرا اما بعد چون فقير حقير خليل بن الغازي القزويني عفا الله تعالى عنهما بياري توفيق الهي
وفرمان واجب الانقياد اعلى حضرت ظل اللهي اعني نواب اشرف اقدس اعلى مروج مذهب حق ائمه هدى مظهر الطاف
اسمانى مهبط توفيقات ربانى هادم جنود ظلم وعدوان هادم بنيان كفر وطغيان فارس [illegible] بن بردى
حارس حصن ملت [illegible] رافع لواى عدل وداد باسط بساط آسايش عباد زيبنده سرير [illegible] الله بابى [illegible]
شاه عباس حسينى صفوى ثانى امر الله عباده فى ظل دولته وسلطانه وحفظه [illegible] رسول عليهم تحت جناح
عدله واحسانه در شوال سنه هزار وشصت وچهار هجرى شروع در شرح كتاب كافى ابو جعفر محمد بن
يعقوب بن اسحق [illegible] كلينى رضى الله عنه كه برج متين حصن دين ودرج فرايد احاديث ائمه معصومين
صلوات الله عليهم اجمعين است نمود شرح اصول آن كه مشتملست بر كتاب العقل وكتاب التوحيد وكتاب الحجة
وكتاب الايمان والكفر وكتاب الدعا وكتاب فضل القرآن وكتاب العشرة در عرض [illegible] سال به پايه
انجام رسيد [illegible] [illegible] نظام پذيرفت هر بى نظام [illegible] چو دولت بعباس ثانى رسيد
دم عيسوى بر كلينى رسيد [illegible] از و زنده شد دين خير البشر [illegible] طى بو امامان اثنا عشر [illegible] الهى ظفر هم عنان باش [illegible]
[illegible] هم آنچه خواهد جهان باش [illegible] باركان دولت قوى باد دين [illegible] بحق محمد رسول كزين [illegible] وچون
اصول كتاب مذكور تخميناً ربع آنست اتمام شرح آن در مدت مذكوره بانجام منقول است كه مصنف رحمه الله تعالى
كافى را در [illegible] بيست سال [illegible] [illegible] مطابق افتاد اكنون كه شوال هزار وشصت ونه هجريست شروع در شرح
[illegible] نموده توفيق انجام آن از بركه [illegible] كه شايد از قبله حاجات مسئلت مينمايد والله الموفق والمستعان اسم كتاب
الطهارة شرح الطهارة بفتح طا مصدر باب [illegible] سن ونصر پاكى ووزن فعاله بفتح فا در مصدر باب حسن مطرد است
و[illegible] اينجا پاكى است كه الله تعالى آن را اعتبار كرده براى ظاهر در نماز مثل پاكى از نجث وحدث [illegible] المجر [illegible] وند
آن را اعتبار كرده براى پاكى باطن يعنى اين كتابيست كه در آن احاديث متعلقه بطهارت مذكور ميشود [illegible]

كتاب جمل وشش باب است اول باب طهور الماء دوم باب الماء الذي لا ينجسه شيء سوم باب الماء الذي
فيه قلة والماء الذي فيه الجيف والرجل ياتي الماء ويده قذرة چهارم باب البئر وما يقع فيها پنجم باب البئر [illegible]
تكون الى جنب البالوعة ششم باب الوضوء من سؤر الدواب والسباع والطير هفتم باب الوضوء من سؤر
الحايض والجنب واليهودي والنصراني والناصب هشتم باب الرجل يدخل يده في الماء او الاناء ان يغسلها
والحد في غسل اليدين من الجنابة والبول والغايط والنوم نهم باب اختلاط ماء المطر بالبول وما يرجع
في الاناء من غسالة الجنب والرجل يقع ثوبه على الماء الذي يستنجي به دهم باب ماء الحمام والماء الذي
تسخنه الشمس يازدهم باب الموضع الذي يكره ان يتغوط فيه او يبال دوازدهم باب القول
عند دخول الخلاء وعند الخروج والاستنجاء والتسمية عند الوضوء سيزدهم باب الاستبراء
من البول وغسله ومن لم يجد الماء چهاردهم باب مقدار الماء الذي يجزي للوضوء والغسل ومن
في الوضوء پانزدهم باب السواك شانزدهم باب المضمضة والاستنشاق هفدهم باب صفة
الوضوء [illegible] هم باب حد الوجه الذي يغسل والذراعين وكيف تغسل [illegible] هم باب مسح
[illegible] مسح الخف بيست ويكم باب الجباير والقروح والجراحات بيست ودوم باب الشك
في الوضوء ومن نسيه او قدم او اخر بيست وسوم باب ما ينقض الوضوء وما لا ينقضه بيست وچهارم باب
الرجل يطأ على العذرة او غيرها من القذر بيست وپنجم باب المذي والودي بيست وششم باب
انواع الغسل بيست وهفتم باب ما يجزي الغسل منه اذا اجتمع بيست وهشتم باب وجوب الغسل يوم الجمعة
بيست و[illegible] باب صفة الغسل والوضوء قبله وبعده والرجل يغتسل في مكان غير طيب وما يقال عند
الغسل وتحويل الخاتم عند الغسل سى [illegible] ما يوجب الغسل على الرجل والمراة سى ويكم باب
الرجل والمراة [illegible] سى ودوم باب الرجل والمراة يغتسلان من الجنابة ثم يخرج منهما شيء بعد الغسل
سى وسوم باب الجنب ياكل ويشرب ويقرأ ويدخل المسجد ويختضب ويدهن ويطلي ويحتجم
سى وچهارم باب الجنب يعرق في الثوب او يصيب جسده ثوبه وهو رطب سى وپنجم باب
المني والمذي يصيبان الثوب والجسد سى وششم باب البول يصيب الثوب والجسد
سى وهفتم باب ابوال الدواب وارواثها سى وهشتم باب الثوب يصيبه الدم والمدة [illegible]
باب الكلب يصيب الثوب والجسد وغيره مما يكره ان يمس شيء منه چهلم باب صفة [illegible]
[illegible] ويكم باب الوقت الذي يوجب التيمم ومن تيمم ثم وجد الماء چهل ودوم باب الرجل
[illegible] في السفر چهل وسوم باب الرجل يصيبه الجنابة ولا يجد الا الثلج او الماء الجامد

للغسل

قبله

ازان پس بدرستی که آن بوی [illegible] دشمان تان الی الله تعالی کر تعلمون امام گفت میتمیرد در وقت انقطاع سالها بعد
انکه سالها تمام شد میتمیرد ماهها بعد ازانکه ماهها تمام شد میتمیرد روزها بعد ازانکه روزها تمام شد
میتمیرد ساعتها بعد ازانکه ساعتها تمام شد میتمیرد و نفس را پس چون آید باینمعنی که نزدیک شود مرگ ایشان
[illegible] انتظار نمیکرد یکساعت و پیش نمی افتاد از آن را چهل و پنجم اصل سَمِعَ النَّبِیُّ صلی الله علیه واله امْرَأةً حِینَ
مَاتَ عثمان بن مظعون وَهِیَ تَقُولُ هَنِیئاً لَكَ یَا أبَا السَّائِبِ الجَنَّةُ فَقَالَ النَّبِیُّ صلی الله علیه وآله وَمَا
[illegible] حَسْبُكِ أنْ تَقُولِی كَانَ یُحِبُّ اللهَ عَزَّ وَجَلَّ وَرَسُولَهُ شرح ابو السائب بسین بی نقطه والف
و همزه و بای یکنقطه کنیت عثمان بن مظعون است ما در ما علمك استفهامیه است علمك بصیغه مصدر است
و مراد تحقیر و تقلیل علم آن زن است زیرا که آن زن خیال کرده بوده که هر که پیغمبر بر جنازه او حاضر شود او
از اهل بهشت است خواه محب خدا و رسول باشد و خواه نه و این غلطست یعنی شنید نبی صلی الله علیه واله
از زنی در وقتی که مرد عثمان بن مظعون و آن زن میگفت گوارا باد ترا ای ابو السائب بهشت پس گفت نبی
صلی الله علیه واله وچیست دانش تو بس است ترا اینکه گوئی که بود ابو السائب دوست میداشت الله عز وجل را
و رسولش را اصل فَلَمَّا مَاتَ إبْرَاهِیمُ بْنُ رَسُولِ اللهِ صلی الله علیه واله هَمَلَتْ عَیْنُ رَسُولِ اللهِ صلی الله علیه واله
بِالدُّمُوعِ ثُمَّ قَالَ النَّبِیُّ صلی الله علیه واله تَدْمَعُ العَیْنُ وَیَحْزَنُ القَلْبُ وَلَا نَقُولُ مَا یُسْخِطُ الرَّبَّ وَإنَّا بِكَ
یَا إبْرَاهِیمُ لَمَحْزُونُونَ ثُمَّ رَأَی النَّبِیُّ صلی الله علیه واله فِی قَبْرِهِ خَلَلاً فَسَوَّاهُ بِیَدِهِ ثُمَّ قَالَ إذَا عَمِلَ أحَدُكُمْ
عَمَلاً فَلْیُتْقِنْ ثُمَّ قَالَ الحَقْ بِسَلَفِكَ الصَّالِحِ عُثْمَانَ بْنِ مَظْعُونٍ شرح هملت بصیغه مضارع غایب
[illegible] و علم است یحزن بصیغه مضارع معلوم باب علم یا مجهول باب نصر یا باب افعالست یعنی پس چون
[illegible] ابراهیم پسر رسول الله صلی الله علیه واله روان گردید چشم رسول الله صلی الله علیه واله اشکها را
[illegible] گفت نبی صلی الله علیه واله [illegible] سید هد چشم و اندوهگین میشود دل و نمیگوییم آنچه غضبناک
کند صاحب کل اختیار را و بدرستی که ما بوفات تو ای ابراهیم هر آینه اندوهگینانیم بعد از ان نبی دید صلی الله
علیه واله در قبر ابراهیم رخنه را پس که هموار کرد آنرا بدست خود بعد از ان گفت چون بجا آورد یکی از شما کاری
[illegible] محکم کند [illegible] بعد از ان گفت در خطاب با ابراهیم که لاحق شو به پیشرو صالح تو که عثمان بن مظعون است
[illegible] لو [illegible] شدة ما یدخله تعالی [illegible] علیهم [illegible] اما
[illegible] سیم
[illegible]
از

بحزن القلب

چهل و هفتم اصل عَنْ أمِیرِ المُؤمِنِینَ علیه السلام قَالَ دَعَا نَبِیٌّ مِنَ الأنْبِیَاءِ عَلَی قَوْمِهِ فَقِیلَ لَهُ أُسَلِّطُ عَلَیْهِمْ
عَدُوَّهُمْ فَقَالَ لَا فَقِیلَ لَهُ فَالجُوعُ فَقَالَ لَا فَقِیلَ لَهُ مَا تُرِیدُ فَقَالَ مَوْتٌ ذَفِیفٌ یَحْزُنُ القَلْبَ وَیُقِلُّ
العَدَدَ فَأرْسَلَ عَلَیْهِمُ الطَّاعُونَ شرح الجوع منصوب است بفعل محذوف بتقدیر فاسلط علیهم
الجوع موت خبر مبتداء محذوفست بتقدیر هو موت الذفیف بفتح ذال با نقطه و کسر فاء و سکون یاء
دو نقطه در پایین و فاء بعد مثل مرگی که مهلت ندهد چنانچه در طاعون تند میباشد یعنی روایت است
از امیر المؤمنین علیه السلام گفت نفرین کرد پیغمبری از پیغمبران بر قوم خود که فرمان او نبردند پس گفته شد
او را که پس مسلط کنم بر ایشان گرسنگی را یعنی قحط پس گفت نه پس گفته شد او را که چه میخواهی پس گفت میخواهم
مرگ شتابان که اندوهگین کند دلها ایشان را و کم کند عدد ایشان را پس فرستاده شد بر ایشان طاعون
چهل و هشتم اصل كَانَ أبُو عَبْدِ اللهِ علیه السلام یَقُولُ عِنْدَ المُصِیبَةِ الحَمْدُ للهِ الَّذِی لَمْ یَجْعَلْ مُصِیبَتِی فِی دِینِی
وَالحَمْدُ للهِ الَّذِی لَوْ شَاءَ أنْ یَكُونَ مُصِیبَتِی أعْظَمَ مِمَّا كَانَتْ وَالحَمْدُ للهِ عَلَی الأمْرِ الَّذِی شَاءَ أنْ یَكُونَ فَكَانَ
شرح عادت امام جعفر صادق علیه السلام این بود که میگفت نزد مصیبت که سپاس الله راست که
نگردانید مصیبت مرا در دین من یعنی دین مرا صحیح و سالم گذاشت و سپاس الله راست که اگر میخواست
میشد مصیبت من بزرگتر از آنچه شد سپاس الله راست که کاری که خواست که شود پس شد چهل و نهم اصل
إنَّ أبَا جَعْفَرٍ علیه السلام انْقَلَعَ ضِرْسٌ مِنْ أضْرَاسِهِ فَوَضَعَهُ فِی كَفِّهِ ثُمَّ قَالَ الحَمْدُ للهِ ثُمَّ قَالَ یَا جَعْفَرُ إذَا أنْتَ
دَفَنْتَنِی فَادْفِنْهُ مَعِی ثُمَّ مَكَثَ بَعْدَ حِینٍ ثُمَّ انْقَلَعَ أیْضاً آخَرُ فَوَضَعَهُ عَلَی كَفِّهِ ثُمَّ قَالَ الحَمْدُ للهِ یَا جَعْفَرُ
إذَا مِتُّ فَادْفِنْهُ مَعِی یعنی بدرستی که امام محمد باقر علیه السلام کنده شد دندانی از دندانهای او پس گذاشت آنرا
در دست خود بعد از ان گفت سپاس الله راست بعد از ان گفت ای جعفر چون دفن کنی مرا پس دفن کن
آن را با من بعد از ان امام محمد باقر علیه السلام ماند بعد [illegible] بعد از ان کنده شد نیز دندانی
پس گذاشت آنرا در دست خود بعد از ان گفت سپاس الله راست ای جعفر چون بمیرم پس دفن کن آنرا با من
پنجاهم اصل عَنْ أبِی عَبْدِ اللهِ علیه السلام قَالَ إنَّ المَوْتَ الَّذِی تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإنَّهُ مُلَاقِیكُمْ الآیَةَ [illegible]
قَالَ یُعَدُّ السِّنِینَ ثُمَّ یُعَدُّ الشُّهُورَ ثُمَّ یُعَدُّ الأیَّامَ ثُمَّ یُعَدُّ السَّاعَاتِ ثُمَّ یُعَدُّ النَّفَسَ [illegible]
لَا یَسْتَأخِرُونَ سَاعَةً وَلَا یَسْتَقْدِمُونَ شرح در سوره جمعه چنین است إنَّ المَوْتَ [illegible]
مِنْهُ فَإنَّهُ مُلَاقِیكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ إلَی عَالِمِ الغَیْبِ وَالشَّهَادَةِ فَیُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ [illegible]
و تشدید دال بی نقطه بصیغه مضارع غایب معلوم باب نصر است و ضمیر [illegible]
[illegible] بلو اسناد مجازی است یعنی روایت از امام جعفر صادق [illegible]

الله راست کرد صاحب کل اختیار هرکس در هر چیز ست و به ... تم کتاب الصلوة ... شرح کتاب ...

الجنایز و فرغ الشارح خلیل بن الغازی القزوینی غفر الله له ولوالدیه ولاخوانه ولعشیرته ... المؤمنین

والمؤمنات الصالحین والصالحات من شرحه فی یوم الاحد الثالث والعشرین من

شهر رجب المرجب سنة سبعین والف هجریه حامدا مصلیا مسلما

هزاران درود و هزاران سلام

ز ما بر محمد و آلش تمام

...فانه ملاقیکم ثم تردون الی عالم الغیب والشهادة فینبئکم بما کنتم...

و تشدید دال بسقط بصیغه مضارع غایب معلوم باب نصر است و ضمیر...

...ست به بلا اسناد مجازی است یعنی روایت از امام جعفر صادق...